

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شهادت و صلوات

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم
در آیینہی کلام عالم آل محمد علیہم السلام

شصت و سه جرعه نور

پیامبر اعظم ﷺ در آیین‌های کلام عالم آل محمد ﷺ

تهیه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر: انتشارات قدس رضوی

نویت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی، ضلع غربی

اداره امور فرهنگی تلفن: ۲۵۶۷-۲۰۰۵۱۱-۰۵۱۱ صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۷ | مقدمه

۹. فصل اوّل

برتری پیامبر اعظم ﷺ بر انبیاء علیهم السلام و ملائک

۱۵. فصل دوّم

ویژگی‌ها و خُلقیات پیامبر اعظم ﷺ

۲۳. فصل سوّم

برخی معجزات پیامبر اعظم ﷺ

۲۳ | الف: قرآن

۲۷ | ب: معراج

۳۱. فصل چهارم

حقوق پیامبر اعظم ﷺ بر مسلمانان

۴۷. فصل ششم

تبیین جایگاه شیعیان در کلام پیامبر اعظم ﷺ

۵۵. فصل هفتم

زیارت پیامبر اعظم ﷺ و آنچه در جایگاه آن است.

۵۹. فصل هشتم

وصایای پیامبر اعظم ﷺ

مقدمه

انسان امروزی، خودش را مدرن می‌پندارد؛ چرا که در عصر ارتباطات قرار گرفته، در گرداب اطلاعات غرق شده و به هر گوشه‌ی دنیا دسترسی دارد. اما واقعیت این است که انسان امروزی، به شدت تنهاست!

الگوهای کاذب، انسان کاذب می‌سازد و انسان کاذب در خودش گم می‌شود.

او برای پیدا کردن خود، راهی ندارد جز آن که به الگوهای دینی تمسک جوید و این شدنی نیست؛ مگر با رجوع به سخنان انسان کامل و پس از آن، تطبیق آنچه احساس می‌کند با آنچه در درون خود می‌یابد و عمل به یافته‌های این لحظه‌های تأمل.

سخنان پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله آن‌گاه که در آینه‌ی کلام پاره‌ی تن آن حضرت، امام علی بن موسی الرضا علیه السلام انعکاس می‌یابد، زمزمی است که در کویر عطشان روح آدمی جاری می‌شود.

و مگر نیاز روح انسان مدرن امروز با انسان بدوی دوران آن حضرت صلی الله علیه و آله فرق دارد؟! لباس انسان امروز عوض شده، اما گمشده‌ی انسان بدوی - که در بُت آن روز تجلی می‌یافت - همان آرزویی است که انسان قرن ۲۱ در بُت‌های مدرن می‌جوید.

بت‌پرستان امروز که سر در کاسه‌ی استکبار دارند و پیوسته در این خیال خام‌اند که خدشه بر سیمای آسمانی محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وارد کنند؛ روزی محتاج عطر ملکوتی این گل سرسبد آفرینش خواهند بود و برای رهایی از منجلاب ثروت و قدرت، بی‌تردید نیازمند شمیم آسمانی محمد صلی الله علیه و آله هستند؛ چراکه در مسیر سعادت و نیک‌بختی، هیچ بشری را گریزی از این نیست.

فرصت دریافت جرعه‌هایی از این آبشار نور، فرصتی است غنیمت؛ به‌ویژه که در لحظات بار یافتن به آستان جانان باشد.

در این مجال، به میمنت ۶۳ سال عمر سراسر برکت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، ۶۳ کلام نورانی از لسان مبارک هشتمین امام معصوم؛ علی بن موسی الرضا علیه السلام در ۸ فصل فصل تقدیم می‌گردد؛ باشد تا بضاعت اندکمان مورد عنایت حضرات معصومین علیهم السلام و استفاده‌ی شما گرامیان واقع گردد!

اداره‌ی امور فرهنگی آستان قدس رضوی

فصل اوّل

برتری پیامبر اعظم ﷺ بر انبیاء علیہم السلام و ملائک

(۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
عَنِ النَّبِيِّ ﷺ عَنْ جِبْرِئِيلَ ﷺ عَنْ مِيكَائِيلَ ﷺ عَنْ إِسْرَافِيلَ ﷺ
عَنِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ أَنَّهُ قَالَ: أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا خَلَقْتُ الْخَلْقَ
بِقُدْرَتِي - فَاخْتَرْتُ مِنْهُمْ مَنْ شِئْتُ مِنْ أَنْبِيَائِي وَاخْتَرْتُ مِنْ
جَمِيعِهِمْ مُحَمَّدًا فَبَعَثْتُهُ رَسُولًا إِلَى خَلْقِي وَاخْتَرْتُ لَهُ عَلِيًّا فَجَعَلْتُهُ
لَهُ أَخًا وَوَزِيرًا وَوَدِيًّا عَنْهُ مِنْ بَعْدِهِ إِلَى خَلْقِي وَخَلِيفَتِي عَلِيَّ
عِبَادِي لِيُبَيِّنَ لَهُمْ كِتَابِي وَيَسِيرَ فِيهِمْ بِحُكْمِي.

وسائل الشيعة، ج ۲۷، ص ۱۸۷

امام رضا عليه السلام از قول پدران خود عليهم السلام می فرماید:
رسول اکرم صلی الله علیه و آله از جبرئیل علیه السلام و او از میکائیل علیه السلام و او
از اسرافیل علیه السلام نقل می کند که خداوند متعال فرمود: «من،
الله هستم که معبودی جز من نیست؛ همه ی مخلوقات
را با قدرتم آفریدم و از میان آفریدگان، انبیای خود را
برگزیدم و از تمامی انبیاء، "محمد" را برگزیده و او را به
عنوان رسول به سوی خلقم مبعوث نمودم و برای او علی
را به عنوان برادر و وزیر برگزیدم تا بعد از او ادا کننده ی
رسالتم به سوی خلقم و جانشین من در میان بندگانم باشد
و برای آنها قرآن را تبیین کند و در میان آنها با حکم
من رفتار نماید».

(۲)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

...إِنَّ آدَمَ عليه السلام لَمَّا أَكْرَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ بِإِسْجَادِ مَلَائِكَتِهِ لَهُ وَ
بِإِدْخَالِهِ الْجَنَّةَ قَالَ فِي نَفْسِهِ هَلْ خَلَقَ اللَّهُ بَشَرًا أَفْضَلَ مِنِّي فَعَلِمَ اللَّهُ

عَزَّوَجَلَّ مَا وَقَعَ فِي نَفْسِهِ فَنَادَاهُ اِرْفَعْ رَأْسَكَ يَا آدَمُ فَانظُرْ إِلَى سَاقِ
عَرْشِي فَرَفَعَ آدَمُ رَأْسَهُ فَنَظَرَ إِلَى سَاقِ الْعَرْشِ فَوَجَدَ عَلَيْهِ مَكْتُوبًا
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَزَوْجُهُ [زَوْجَتُهُ] فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ
سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَقَالَ آدَمُ يَا رَبِّ مَنْ هَؤُلَاءِ فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ مَنْ
دُرِّبَتْكَ وَهُمْ خَيْرٌ مِنْكَ وَمِنْ جَمِيعِ خَلْقِي وَ لَوْلَاهُمْ مَا خَلَقْتُكَ وَ
لَا خَلَقْتُ الْجَنَّةَ وَ النَّارَ وَ لَا السَّمَاءَ وَ الْأَرْضَ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۰۶

امام رضا علیه السلام می فرماید:

... وقتی که خداوند، آدم علیه السلام را به سجده‌ی ملائکه و ورود
در بهشت اکرام نمود، آدم با خود گفت: «آیا خداوند بشری از
من بهتر، آفریده است؟» خداوند از آنچه در نفس آدم گذشت
آگاه شد، پس به او ندا داد که: «ای آدم! سرت را بلند کن
و به ساق عرش بنگر!» آدم سرش را بلند کرد و به ساق
عرش نگریست و این نوشته را دید: «معبودی جز الله نیست،
محمد؛ رسول خداست، علی بن ابیطالب؛ امیر مؤمنان است،
همسر او فاطمه سرور زنان جهانیان است و حسن و حسین؛
سرور جوانان بهشتند». آدم گفت: «خدایا! اینان کیستند؟»
خداوند متعال فرمود: «آنان از نسل تو هستند و از تو و تمامی
آفریده‌هایم برترند؛ اگر آن‌ها نبودند، تو را و بهشت و جهنم
و آسمان و زمین را نمی‌آفریدم!...»

(۳)

فَقَالَ [الرِّضَا] علیه السلام:

... يَا أَبَا الصَّلْتِ إِنَّ اللَّهَ فَضَّلَ نَبِيَّهُ مُحَمَّدًا صلوات الله عليه عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ
مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ جَعَلَ طَاعَتَهُ طَاعَتَهُ وَ مُتَابَعَتَهُ مُتَابَعَتَهُ

وَزِيَارَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ زِيَارَتُهُ فَقَالَ مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ
أَطَاعَ اللَّهَ وَقَالَ إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا علیه السلام می فرماید:

«ای اباصلت! همانا خداوند متعال پیامبرش محمد صلی الله علیه و آله را بر تمامی انبیا، ملائک و آفریدگان فضیلت داد و اطاعت از او را اطاعت از خودش، پیروی از او را پیروی از خودش و زیارت او را در دنیا و آخرت زیارت خودش قرار داده است؛ در قرآن هم فرموده است: "کسی که رسول را اطاعت کند، حقیقتاً خدا را اطاعت نموده است" و نیز فرموده: "کسانی که با تو - ای پیغمبر! - بیعت می کنند؛ همانا با خدا بیعت نموده اند».

(۴)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:
قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَ أَرْبَعَةَ وَ عِشْرِينَ
أَلْفَ نَبِيٍّ أَنَا أَكْرَمُهُمْ عَلَى اللَّهِ وَ لَا فَخْرَ وَ خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ
أَلْفِ وَصِيٍّ وَ أَرْبَعَةَ وَ عِشْرِينَ أَلْفَ وَصِيٍّ فَعَلِيُّ عليه السلام أَكْرَمُهُمْ
عَلَى اللَّهِ وَ أَفْضَلُهُمْ.

بحار الانوار، ج ۱۱، ص ۳۰

امام رضا علیه السلام به نقل از اجدادشان عليهم السلام می فرماید:
پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند متعال یکصد و بیست و
چهار هزار نبی خلق نمود؛ من گرامی ترین و با افتخارترین
آن‌ها نزد خدایم. همچنین یکصد و بیست و چهار هزار
وصی آفرید که علی علیه السلام گرامی ترین و با فضیلت ترین
آن‌ها نزد خداوند متعال است».

(۵)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ:
... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَضَّلَ أَنْبِيَاءَهُ
الْمُرْسَلِينَ عَلَى مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَفَضَّلَنِي عَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَ
الْمُرْسَلِينَ وَالْفُضْلُ بَعْدِي لَكَ يَا عَلِيُّ وَ لِلْأُمَّةِ مِنْ بَعْدِكَ وَإِنَّ
الْمَلَائِكَةَ لَخُدَامَنَا وَ خُدَامُ مُحِبِّينَا يَا عَلِيُّ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ
وَ مَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
بِوَلَايَتِنَا يَا عَلِيُّ لَوْ لَا نَحْنُ مَا خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ وَ لَا حَوَاءَ وَ لَا الْجَنَّةَ
وَ لَا النَّارَ وَ لَا السَّمَاءَ وَ لَا الْأَرْضَ...

عیون اخبار الرضا، ج ۱، ص ۲۶۲

امام رضا علیه السلام به نقل از اجدادشان علیهم السلام می فرماید:
... پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: «ای علی! خداوند تبارک و
تعالی پیامبران مرسل را بر همه‌ی ملائک مقرب برتری
داده و من را بر تمامی پیامبران و رسولان برتری بخشیده؛
فضیلت و بزرگی، بعد از من از آن تو و امامان پس از
توست و همانا ملائکه، خادمان ما و محبین ما هستند.
ای علی! آنان که حاملان عرش الهی اند و آنان که در
اطراف آن مشغول ستایش و تسبیح خداوند متعال هستند؛
برای کسی که ایمان به ولایت ما آورده‌اند، استغفار می‌کنند.
ای علی! اگر ما نبودیم، خداوند متعال آدم و حوا و بهشت
و جهنم و آسمان و زمین را خلق نمی‌کرد.»

(۶)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ:
كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ آدَمَ ﷺ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ هَبْطًا

به مَعَهُ... وَإِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَمَّا وُضِعَ فِي الْمَنجْنِيقِ غَضِبَ جَبْرَائِيلُ...
 فَالْتَفَتَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فَقَالَ هَلْ لَكَ مِنْ حَاجَةٍ فَقَالَ أَمَّا إِلَيْكَ فَلَا
 فَأَهْبِطْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَهَا خَاتَمًا فِيهِ سِتَّةٌ أَحْرَفٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَوَضَّتْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ
 اشْتَدْتُ ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ حَسْبِيَ اللَّهُ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ
 تَخَتَّمْ بِهَذَا الْخَاتَمِ فَإِنِّي أَجْعَلُ النَّارَ عَلَيْكَ بَرْدًا وَسَلَامًا...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۵۴

امام رضا علیه السلام می فرماید:

«نقش انگشتر حضرت آدم علیه السلام، " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ
 رَسُولُ اللَّهِ " بود و با همین انگشتر به زمین هبوط نمود. و
 چون ابراهیم علیه السلام در منجنیق گذاشته شد جبرئیل علیه السلام [از
 رفتار نمرودیان] غضبناک شد؛ به ابراهیم علیه السلام رو کرد و
 گفت: " آیا تو را حاجتی هست؟ " گفت: " به تو، حاجتی
 ندارم! " خداوند هم برای او انگشتری فرستاد که در آن
 شش جمله بود: " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَ
 لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، فَوَضَّتْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، اشْتَدْتُ ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ،
 حَسْبِيَ اللَّهُ " پس وحی فرمود که: «این انگشتر را در دست
 نما؛ من هم آتش را بر تو سرد و ایمن می سازم!»

فصل دوّم

ویژگی‌ها و خُلقیات پیامبر اعظم ﷺ

(۷)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله أَحْسَنُ النَّاسِ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَأَطْفَهُمْ بِأَهْلِهِ وَأَنَا أَطْفُكُمْ بِأَهْلِي.

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۳۸

امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «مؤمن ترین مردم، خوش خلق ترین آنها و مهربان ترین آنها نسبت به خانواده اش است و من؛ مهربان ترین شما نسبت به خانواده ام هستم».

(۸)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:

... فَقَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فَخْمًا مُفَخَّمًا يَتَلَأَلُ وَجْهَهُ تَلَأُلُ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ... يَخْطُو تَكْفُؤًا وَيَمْشِي هَوْنًا ذَرِيْعَ الْمَشِيَةِ إِذَا مَشَى كَأَنَّمَا يَنْحَطُّ فِي صَبَبٍ وَإِذَا التَّفَتَّ التَّفَتَّ جَمِيعًا خَافِضَ الظَّرْفِ نَظْرَهُ إِلَى الْأَرْضِ أَطْوَلَ مِنْ نَظْرِهِ إِلَى السَّمَاءِ... يَبْدُرُ مَنْ لَقِيَهُ بِالسَّلَامِ... فَقَالَ كَانَ [رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله] طَوِيلَ السَّكْتِ [السُّكُوتِ] لَا يَتَكَلَّمُ فِي غَيْرِ حَاجَةٍ يَفْتَحُ الْكَلَامَ وَيَخْتِمُهُ بِأَشْدَاقِهِ يَتَكَلَّمُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ فَضْلًا لَا فُضُولَ فِيهِ وَلَا تَقْصِيرَ... قَدْ تَرَكَ نَفْسَهُ مِنْ ثَلَاثِ الْمِرَاءِ وَالْإِكْثَارِ وَمَا لَا يَعْنِيهِ... إِذَا تَكَلَّمَ أَطْرَقَ جُلْسَاؤُهُ.

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا عليه السلام به نقل از اجدادشان عليهم السلام می فرماید:

«رسول خدا ﷺ با وقار و با عظمت بود، صورتش مانند ماه شب چهارده نورانی و درخشانده بود، هنگام راه رفتن پاهایش را از روی زمین بلند می کرد و با وقار و کمی تند قدم بر می داشت؛ گویا روی زمین شیب دار حرکت می کند. وقتی به سمتی نگاه می کرد؛ با تمام بدن بر می گشت، چشم های ایشان افتاده بود و بیشتر به زمین نگاه می کرد تا آسمان. با هر که روبرو می شد، اول او بود که سلام می کرد، بزرگ هر قومی را اکرام می نمود و بزرگ ترین مردم نزد او کسی بود که بیشتر در حق مردم مواسات و همراهی داشت... بیشتر اوقات خاموش بود و تنها موقع ضرورت و نیاز سخن می گفت. هنگام سخن گفتن از ابتدا تا پایان، آرام و شمرده سخن می گفت؛ سخنش جامع و بدون هرگونه تفصیل بی جا بود و همه ی مقصودش را می رساند. نفس خود را از سه چیز نگه می داشت؛ جدال [در کلام]، پُر حرفی و سخن بی فایده... وقتی حضرت سخن می گفت، همه مجذوب شده و لب فرو می بستند».

(۹)

عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ قَالَ:

هَلَكَ مَوْلَى لِأَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا عليه السلام يُقَالُ لَهُ سَعْدٌ فَقَالَ أَشْرَ عَلَيَّ
بِرَجُلٍ لَهُ فَضْلٌ وَ أَمَانَةٌ فَقُلْتُ أَنَا أَشِيرُ عَلَيْكَ فَقَالَ شَبَّهَ الْمُغْضَبِ
إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَسْتَشِيرُ أَصْحَابَهُ ثُمَّ يَعْزِمُ عَلَيَّ مَا يُرِيدُ.

وسائل الشيعة، ج ۱۲، ص ۴۴

معمر بن خلاد می گوید:

خادمی از خدام امام رضا عليه السلام به نام سعد از دنیا رفت. حضرت عليه السلام به من فرمود: «اگر خادمی با فضل و امانتدار می شناسی به من معرفی کن!» به حضرت عليه السلام گفتم: «من به

شما معرفی کنیم؟ (در حالی که شما به همه چیز علم و احاطه دارید!)» حضرت علیه السلام با حالتی شبیه عصبانیت فرمودند: «رسول خدا صلی الله علیه و آله هم با اصحابش مشورت می فرمود؛ آن گاه تصمیم می گرفت!»

(۱۰)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:
... فَقَالَ كَانَ دُخُولُهُ لِنَفْسِهِ مَا ذُونًا لَهُ فِي ذَلِكَ فَإِذَا أَوَى إِلَى مَنْزِلِهِ
جُزْأً دُخُولَهُ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ جُزْءٌ لِلَّهِ وَ جُزْءٌ لِأَهْلِهِ وَ جُزْءٌ لِنَفْسِهِ ثُمَّ جُزْأً
جُزْأَهُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ النَّاسِ... وَ قَسَمَهُ عَلَى قَدْرِ فَضْلِهِمْ فِي الدِّينِ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا علیه السلام به نقل از اجدادشان علیهم السلام می فرماید:
«رسول خدا صلی الله علیه و آله با اشتیاق به منزل می رفت و در منزل، وقت خود را به سه بخش تقسیم می نمود؛ بخشی برای خدا، بخشی برای خانواده و بخشی برای خود؛ وقت ویژه‌ی خودشان را نیز بین خود و مردم تقسیم می نمود و وقت مربوط به عموم مردم را، به نسبت فضیلت در دین و تقوای آن‌ها در بینشان تقسیم می نمود.»

(۱۱)

عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ قَالَ:
سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ عليه السلام فَقُلْتُ جُعِلَتْ فِدَاكَ الرَّجُلُ يَكُونُ مَعَ الْقَوْمِ
فَيَجْرِي بَيْنَهُمْ كَلَامٌ يَمْزَحُونَ وَ يَضْحَكُونَ فَقَالَ لَا بَأْسَ مَا لَمْ
يَكُنْ فَظَنَنْتُ أَنَّهُ عَنَى الْفُحْشَ ثُمَّ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله كَانَ يَأْتِيهِ
الْأَعْرَابِيُّ فَيَهْدِي لَهُ الْهَدِيَّةَ ثُمَّ يَقُولُ مَكَانَهُ أَعْطِنَا ثَمَنَ هَدِيَّتِنَا

فَيُضْحِكُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ كَانَ إِذَا اغْتَمَّ يَقُولُ مَا فَعَلَ الْأَعْرَابِيُّ
لَيْتَهُ أَتَانَا.

الكافي، ج ٢، ص ٦٦٣

معمر بن خلاد می گوید:

از امام رضا علیه السلام سوال کردم: «فدایت شوم مردی با
عده ای هم صحبت می شود و در بین کلام، شوخی می کنند
و می خندند!» فرمود: «اشکالی ندارد...» سپس فرمود:
«بادیه نشینی خدمت رسول الله صلی الله علیه و آله می رسید، هدیه می آورد
و می گفت: "حالا در مقابل، پول هدیه ی ما را بدهید!!"
رسول خدا صلی الله علیه و آله می خندید و هرگاه دلگیر می شد، می فرمود:
"مرد اعرابی کجاست؟ کاش به ما سری بزند!"»

(۱۲)

الرِّيَّانُ قَالَ:

سَمِعْتُ الرَّضَا علیه السلام يَقُولُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا وَجَّهَ جَيْشًا فَأَمَّهُمْ
أَمِيرٌ بَعَثَ مَعَهُمْ مِنْ ثِقَاتِهِ مَنْ يَتَجَسَّسُ لَهُ خَبْرَهُ.

بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٦١

ریان می گوید:

از امام رضا علیه السلام شنیدم که می فرمود: «رسول خدا صلی الله علیه و آله
هرگاه لشکری آماده می کرد، برای آن فرماندهی قرار
می داد و نیز از بین افراد مورد اعتماد، کسی را می گماشت
که عملکرد را مخفیانه به ایشان گزارش کند.»

(۱۳)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عليه السلام قَالَ:
... يُعْطَى كُلُّ جُلَسَاءِهِ نَصِيْبَهُ وَلَا يَحْسَبُ أَحَدٌ مِنْ جُلَسَائِهِ أَنْ أَحَدًا

أَكْرَمَ عَلَيْهِ مِنْهُ مَنْ جَالَسَهُ صَابِرَهُ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُنْصَرِفَ عَنْهُ
 مَنْ سَأَلَهُ حَاجَةً لَمْ يَرْجِعْ إِلَّا بِهَا أَوْ بِمَيْسُورٍ مِنَ الْقَوْلِ... مَجْلِسُهُ
 مَجْلِسُ حِلْمٍ وَ حَيَاءٍ وَ صِدْقٍ وَ أَمَانَةٍ وَ لَا تَرْفَعُ فِيهِ الْأَصْوَاتُ
 وَ لَا تُؤْبَنُ فِيهِ الْحُرْمُ وَ لَا تُنْثَى فَلَتَاتُهُ مُتَعَادِلِينَ مُتَوَاصِلِينَ فِيهِ
 بِالتَّقْوَى مُتَوَاضِعِينَ يُوقِرُونَ الْكَبِيرَ وَ يَرْحَمُونَ الصَّغِيرَ وَ يُؤَثِّرُونَ
 ذَا الْحَاجَةِ وَ يَحْفَظُونَ الْغَرِيبَ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا علیه السلام از قول پدران نشان علیهم السلام می فرماید:
 «حضرت [رسول صلی الله علیه و آله و سلم] با همنشینان به گونه‌ای رفتار
 می نمود که هیچ کس گمان نمی برد که دیگری نزد
 پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم گرمی تر از اوست. وقتی کسی همنشین ایشان
 بود، آنقدر صبر می کرد تا او بلند شود. هر کس از او
 حاجتی می خواست؛ یا حاجتش را بر می آورد یا با کلام
 دلنشین پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قانع می شد. مجلس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم؛ مجلس
 بردباری، حیا، صداقت و امانت بود؛ در این مجلس کسی
 صدایش را بلند نمی نمود، حریم کسی شکسته نمی شد،
 خطای کسی نزد دیگران بازگو نمی شد، بین آنها به عدالت
 رفتار می شد، ارتباطات آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم با محوریت تقوی
 بود، همگی متواضع بودند، به بزرگ ترها احترام می شد، با
 کوچک ترها مهربان بودند، نیازمندان را بر خود مقدم، و
 رعایت حال غریب را می نمودند».

فصل سوّم

برخی معجزات پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

الف: قرآن

(۱۴)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

... فَقَالَ هُوَ (القرآن) حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ وَ... الْمُوَدَّى إِلَى الْجَنَّةِ وَ
الْمُنْجِي مِنَ النَّارِ لَا يَخْلُقُ مِنَ الْأَزْمِنَةِ وَلَا يَغْتُ عَلَى الْأَلْسِنَةِ
لِأَنَّهُ لَمْ يُجْعَلْ لِزَمَانٍ دُونَ زَمَانٍ بَلْ جُعِلَ دَلِيلَ الْبُرْهَانِ وَ حُجَّةً
عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ...

بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۱۴

امام رضا عليه السلام می فرماید:

«... قرآن کریم ریسمان محکم الهی و راهنمای بهشت و
نجات دهنده از آتش است، در گذر زمان کهنه نشده و در
زبانها، به یاوه و سخن بیهوده تبدیل نمی شود؛ چون برای
زمان خاصی قرار داده نشده، بلکه حجت و دلیلی قاطع
است بر همه‌ی انسان‌ها که هیچ‌گاه باطل در او راه ندارد؛
نازل شده‌ای است از سوی خداوند حکیم...».

(۱۵)

فَقَالَ لَهُ أَبُو الْحَسَنِ عليه السلام:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمَّا بَعَثَ مُوسَى عليه السلام كَانَ الْأَغْلَبُ عَلَى
أَهْلِ عَصْرِهِ السِّحْرَ فَأَتَاهُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِمَا لَمْ يَكُنْ فِي
وُسْعِ الْقَوْمِ مِثْلُهُ وَبِمَا أَبْطَلَ بِهِ سِحْرَهُمْ وَ أَثَبَّتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ
وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَعَثَ عِيسَى عليه السلام فِي وَقْتِ ظَهَرَتْ فِيهِ
الرَّمَانَاتُ وَ اِحْتِاجَ النَّاسِ إِلَى الطَّبِّ فَأَتَاهُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ
بِمَا لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُمْ مِثْلُهُ وَبِمَا أَحْيَا لَهُمُ الْمَوْتَى وَ أَبْرَأَ الْأَكْمَهَ
وَ الْأَبْرَصَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ أَثَبَّتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ

تَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا ﷺ فِي وَقْتٍ كَانَ الْأَغْلَبُ عَلَى أَهْلِ عَصْرِهِ
الْخُطْبِ وَالْكَلامِ... فَأَتَاهُمْ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ مَوَاعِظِهِ وَ
أَحْكَامِهِ مَا أَبْطَلَ بِهِ قَوْلَهُمْ وَ أَثَبَّتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ.

بحار الأنوار، ج ۱۱، ص ۷۰

امام رضا علیه السلام می فرماید:

«خداوند تبارک و تعالی در شرایطی حضرت موسی علیه السلام را به پیامبری برگزید که در میان مردم آن روزگار سحر و جادوگری رایج بود؛ پس معجزه‌های از سوی خدا برای آن‌ها رسید که شبیه آن برایشان ممکن نبود و به واسطه‌ی آن معجزه، سحر آنان باطل شد و حجت بر آن‌ها تمام گشت. همین‌طور خداوند متعال حضرت عیسی علیه السلام را در زمانی به پیامبری مبعوث کرد که در آن زمان بیماری‌های مزمن رواج یافته بود و مردم به طب نیازمند بودند؛ پس حضرت عیسی علیه السلام به اذن الهی با معجزاتی مثل زنده کردن مردگان و شفا دادن نابینایان و مبتلایان به پیسی به سوی مردم آن روزگار آمد تا حجت آنان تمام شود. و خداوند تبارک و تعالی محمد صلی الله علیه و آله و سلم را در وقتی مبعوث کرد که روزگار رواج خطابه و سخنوری بود...؛ پس او با کتاب خدای عزوجل و مواعظ و احکامش مبعوث شد؛ کتابی که با آن، گفتار آن‌ها را باطل و حجت الهی را بر آنان تمام کرد.»

(۱۶)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عليه السلام قَالَ:
أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام مَا بَالُ الْقُرْآنِ لَا يَزِدَادُ عَلَى النَّشْرِ
وَ الدَّرْسِ إِلَّا غَضَاضَةً فَقَالَ لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمْ يَجْعَلْهُ
لِزَمَانٍ دُونَ زَمَانٍ وَ لَا لِنَاسٍ دُونَ نَاسٍ فَهُوَ فِي كُلِّ زَمَانٍ جَدِيدٌ
وَ عِنْدَ كُلِّ قَوْمٍ غَضٌّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

عیون الاخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۸۷

امام رضا علیه السلام به نقل از پدر خود علیه السلام می فرماید:
مردی از امام صادق علیه السلام پرسید که: «چرا هر چقدر نشر
و تعلیم در قرآن کریم زیاد شود، [باز هم] تازه تر می شود؟
(و تکراری و کهنه نمی گردد؟)» [امام صادق علیه السلام] فرمود:
«چون خداوند متعال آن را برای زمان و افراد خاصی قرار
نداده (تا در زمانی دیگر کهنه و قدیمی به نظر آید)؛ پس
در هر زمانی جدید و نزد تمامی افراد، تازه است تا روز
قیامت».

ب: معراج

(۱۷)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
مَنْ كَذَّبَ بِالْمِعْرَاجِ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

صفات الشيعه، ص ۵۰

امام رضا عليه السلام می فرماید:

«هر که معراج را تکذیب کند، رسول خدا صلی الله علیه و آله را تکذیب نموده است.»

(۱۸)

بِإِسْنَادِهِ قَالَ [الرَّضَا عليه السلام]:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَخَّرَ لِي الْبُرَاقَ وَهِيَ دَابَّةٌ مِنْ
دَوَابِّ الْجَنَّةِ لَيْسَتْ بِالْقَصِيرِ وَلَا بِالطَّوِيلِ فَلَوْ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَذِنَ
لَهَا لَجَالَتْ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ فِي جَرِيَةٍ وَاحِدَةٍ وَهِيَ أَحْسَنُ الدَّوَابِّ
لُونًا.

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۳۲

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند (در شب معراج) بُرَاق را برای من مسخّر نمود که از مرکب‌های بهشتی است؛ ... اگر خداوند به او اذن دهد با یک حرکت دنیا و آخرت را طی می‌کند...»

(۱۹)

عَنِ الرَّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عَنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ
أَجْمَعِينَ قَالَ:

دَخَلْتُ أَنَا وَفَاطِمَةُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَوَجَدْتُهُ يَبْكِي بُكَاءً

شَدِيدًا فَقُلْتُ فِدَاكَ أَبِي وَ أُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الَّذِي أَبْكََاكَ؟
 فَقَالَ يَا عَلِيُّ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي إِلَى السَّمَاءِ رَأَيْتُ نِسَاءً مِنْ أُمَّتِي
 فِي عَذَابٍ شَدِيدٍ فَأَنْكَرْتُ شَأْنَهُنَّ فَبَكَيْتُ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ شِدَّةِ
 عَذَابِهِنَّ وَ رَأَيْتُ امْرَأَةً مُعَلَّقَةً بِشَعْرِهَا يَغْلِي دِمَاغَ رَأْسِهَا وَ رَأَيْتُ
 امْرَأَةً مُعَلَّقَةً بِلِسَانِهَا وَ الْحَمِيمُ يُصَبُّ فِي حَلْقِهَا... وَ رَأَيْتُ امْرَأَةً
 تَأْكُلُ لَحْمَ جَسَدِهَا وَ النَّارُ تُوقَدُ مِنْ تَحْتِهَا... فَقَالَ يَا بُنَيَّتِي أَمَّا
 الْمُعَلَّقَةُ بِشَعْرِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ لَا تَغْطِي شَعْرَهَا مِنَ الرَّجَالِ وَ أَمَّا
 الْمُعَلَّقَةُ بِلِسَانِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ تُؤْذِي زَوْجَهَا... وَ أَمَّا الَّتِي كَانَتْ
 تَأْكُلُ لَحْمَ جَسَدِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ تُزَيِّنُ بَدَنَهَا لِلنَّاسِ... ثُمَّ قَالَ وَيْلُ
 لِامْرَأَةٍ أَغْضَبَتْ زَوْجَهَا وَ طُوِبِي لِامْرَأَةٍ رَضِيَ عَنْهَا زَوْجُهَا.

عیون الاخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۱۰

امام رضا علیه السلام از پدران گرامی شان علیهم السلام، از امیر مؤمنان علیه السلام
 نقل کرد که فرمود:

روزی من و فاطمه علیها السلام به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله رفتیم،
 ایشان را در حالی یافتیم که سخت می گریست. من عرض
 کردم: «پدر و مادرم فدایت یا رسول الله! چه باعث شده که
 شما این چنین گریه کنید؟» در پاسخ فرمودند: «ای علی!
 شبی که مرا به آسمان بردند (شب معراج) زنانی از امتم را
 در عذابی شدید دیدم و آن وضع برای من بسیار سخت
 بود؛ گریه ام از سختی عذاب آنان است که به چشم خویش
 دیدم؛ زنی را دیدم که به مویش در دوزخ آویخته بود و
 مغز سر او می جوشید، زن دیگری را دیدم که به زبانش
 در جهنم آویزان بود و آتش در حلقوم او می ریختند...
 دیگری را دیدم که گوشت بدن خویش را می خورد و
 آتش در زیر او شعله می کشید!»... رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

«ای دختر عزیزم! اما آن زنی که به موی سرش در آتش
آویزان بود؛ فردی بود که موی سر خویش را از نامحرمان
نمی‌پوشانید. آن زنی که به زبانش آویخته بود؛ کسی بود
که با زبانش، شوهر خویش را آزار می‌داد... آن زنی که
گوشت بدن خویش را می‌خورد؛ کسی بود که خود را
برای نامحرمان زینت می‌کرد». آن‌گاه فرمود: «وای بر زنی
که شوهر خویش را غضبناک کند و خوشا به حال بانویی
که شوهرش از او راضی باشد!»

فصل چہارم

حقوق پیامبر اعظم ﷺ بر مسلمانان

(۲۰)

ثُمَّ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عليه السلام حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام عَنْ
الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليهما السلام قَالَ:

... قَالَ اجْتَمَعَ الْمُهَاجِرُونَ وَالْأَنْصَارُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالُوا: إِنَّ
لَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَثُونَةً فِي نَفَقَتِكَ وَفِيْمَنْ يَأْتِيكَ مِنَ الْوُفُودِ
وَهَذِهِ أَمْوَالُنَا مَعَ دِمَائِنَا فَاحْكُمْ فِيهَا بَارَأً مَا جُوراً أَعْطِ مَا شِئْتَ
وَأَمْسِكْ مَا شِئْتَ مِنْ غَيْرِ حَرَجٍ. قَالَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَيْهِ
الرُّوحَ الْأَمِينِ عليه السلام فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْراً إِلَّا
الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى يَعْنِي أَنْ تُؤَدُّوا قَرَابَتِي مِنْ بَعْدِي...

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۳۵

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران گرامی شان عليهم السلام، از امام
حسین عليه السلام نقل کرد که فرمود:

مهاجرین و انصار نزد رسول خدا صلى الله عليه وسلم جمع شدند و
گفتند: «ای رسول خدا! شما مخارجی دارید؛ برای نفقه و
کسانی که به شما مراجعه می کنند؛ این جان و مال ما در اختیار
شماست؛ آنچه می خواهید نگه دارید و آنچه می خواهید عطا
کنید؛ بدون هیچ منع و محدودیتی!» پس خداوند متعال
جبرئیل عليه السلام را نازل کرد و به پیغمبر صلى الله عليه وسلم گفت: « بگو: من
در مقابل رسالتم از شما پاداشی نمی خواهم؛ مگر دوستی
نزدیکانم (اهل بیتم)!»^۱ یعنی دوستی بستگانم بعد از من.

(۲۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام قَالَ:
جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم ... فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ لِلْجَنَّةِ مِنْ

ثَمَنٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ مَا ثَمَنُهَا قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَقُولُهَا الْعَبْدُ مُخْلِصًا
بِهَا قَالَ وَ مَا إِخْلَاصُهَا قَالَ الْعَمَلُ بِمَا بُعِثْتُ بِهِ فِي حَقِّهِ وَ حُبُّ
أَهْلِ بَيْتِي قَالَ فَذَاكَ أَبِي وَ أُمِّي وَ إِنَّ حُبَّ أَهْلِ الْبَيْتِ لَمِنْ حَقِّهَا
قَالَ إِنَّ حُبَّهُمْ لِأَعْظَمُ حَقِّهَا

مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۳۵۹

امام رضا علیه السلام می فرماید:

یکی از اعراب بادیه نشین از رسول خدا صلی الله علیه و آله سوال
کرد که: «آیا برای رفتن به بهشت بهایی باید پرداخت؟»
حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: «بله، بهایش گفتن «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»
است؛ با اخلاص!» عرض کرد: «اخلاصش در چیست؟»
فرمود: «در عمل به آنچه مبعوث شدم به آن، آن گونه که
حق آن است و محبت اهل بیتم». گفت: «پدر و مادرم به
فدایت! حب اهل بیت از حقوق لا اله الا الله است؟» فرمود:
«دوستی با اهل بیت علیهم السلام، بزرگ ترین حق آن است».

(۲۲)

وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ، عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله:
أَنَّهُ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ «فَأَوْلِيكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ» قِيلَ:
يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ قَالَ: مَنْ قَاتَلَ عَلِيًّا بَعْدِي، فَأَوْلِيكَ
[هُم] أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، أَلَا وَإِنَّ
عَلِيًّا بَضْعَةٌ مِنِّي فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي وَ أَسْخَطَ رَبِّي...

بحار الأنوار، ج ۲۷، ص ۲۰۳

امام رضا علیه السلام به نقل از امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:
پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله آیه ی "فَأَوْلِيكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ" را قرائت نمودند. از ایشان پرسیده شد: «ای
رسول خدا! چه کسانی اصحاب آتش هستند؟» حضرت صلی الله علیه و آله

فرمود: «کسانی که بعد از من با علی علیه السلام بجنگند، همراه کفار در زمره‌ی اصحاب آتش هستند؛ چرا که آنان حق را با آن که واضح بود پوشاندند! بدانید که علی علیه السلام پاره‌ی تن من است؛ هر که با او به جنگ برخیزد با من جنگیده و خداوند را خشمناک نموده است!»

(۲۳)

قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله: مَنْ أَبْغَضَ أَهْلَ بَيْتِي وَعَثَرْتِي لَمْ يَرِنِي وَلَمْ أَرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَالَ صلى الله عليه وآله إِنَّ فِيكُمْ مَنْ لَا يَرَانِي بَعْدَ أَنْ يُفَارِقَنِي ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول اکرم صلى الله عليه وآله فرمود: «کسی که به اهل بیت و خانواده‌ی من ظلم کند؛ در قیامت مرا نخواهد دید و من هم او را نخواهم دید. همانا در بین شما کسانی هستند که بعد از مرگ، مرا نخواهند دید!»

(۲۴)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: حُرِّمَتِ الْجَنَّةُ عَلَيَّ مَنْ ظَلَمَ أَهْلَ بَيْتِي - وَعَلَى مَنْ قَاتَلَهُمْ وَعَلَى الْمُعِينِ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَنْ سَبَّهُمْ - أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

صحيفة الرضا، ص ۴۹

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول اکرم صلى الله عليه وآله فرمود: «بهشت بر کسی که به

اهل بيت من عليه السلام ظلم کند و با آنها به جنگ برخیزد و به دشمنان آنها یاری رسانده و یا آنها را دشنام دهد، حرام شده است. این است تفسیر آیه [ای که می فرماید]: " آنها بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی گوید و به آنان در قیامت نمی نگرد و آنها را (از گناه) پاک نمی سازد؛ و عذاب دردناکی برای آنهاست " ۱.

(۲۵)

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبُدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام قَالَ: النَّظْرُ إِلَى ذُرِّيَّتِنَا عِبَادَةٌ قُلْتُ النَّظْرُ إِلَى الْأَيْمَةِ مِنْكُمْ أَوْ النَّظْرُ إِلَى ذُرِّيَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: بَلِ النَّظْرُ إِلَى جَمِيعِ ذُرِّيَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِبَادَةٌ مَا لَمْ يُفَارِقُوا مِنْهَا جَهَهُ وَ لَمْ يَتَلَوُّوا بِالْمَعَاصِي.

وسائل الشيعة، ج ۱۲، ص ۳۱۱

از امام رضا عليه السلام منقول است که می فرماید: «نگاه کردن به ذریه‌ی (فرزندان) ما عبادت است». راوی گفت: «نگاه کردن به امامان یا (همه‌ی) ذریه‌ی پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟» حضرت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «نگاه کردن به تمامی ذریه‌ی (نسل) پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عبادت است؛ تا آن که از راه پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خارج نشده و به معاصی آلوده نگردند!»

(۲۷)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام

عَنْ عَلِيٍّ ع قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص أَرْبَعَةٌ أَنَا الشَّفِيعُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ... مُعِينُ أَهْلِ بَيْتِي وَالْقَاضِي لَهُمْ حَوَائِجَهُمْ عِنْدَ مَا اضْطَرُّوا إِلَيْهِ وَالْمُحِبُّ لَهُمْ بِقَلْبِهِ وَلسَانِهِ وَالدَّافِعُ عَنْهُمْ بِيَدِهِ.

عيون اخبار الرضا ع، ج ۱، ص ۲۵۹

امام رضا ع به نقل از اجداد طاهرینشان علیهم السلام از امیرالمؤمنین؛
علی ع می فرماید:

رسول خدا ص فرمود: «روز قیامت، من شفیع چهار گروه هستم: کمک کننده به اهل بیت، برآورنده‌ی حاجت‌های ایشان آن‌گاه که نیاز به آن پیدا کنند، آن که به قلب و زبان، آنان را دوست بدارد و کسی که با توان خود از آن‌ها دفاع کند».

(۲۷)

قَالَ الرَّضَا ع:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص تُحْشَرُ ابْنَتِي فَاطِمَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَعَهَا ثِيَابٌ مَصْبُوغَةٌ بِالْدمَاءِ تَتَلَقَّى بِقَائِمَةٍ مِنْ قَوَائِمِ الْعَرْشِ تَقُولُ يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ أَحْكَمَ بَيْنِي وَبَيْنَ قَاتِلِ وُلْدِي قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ع قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص وَيَحْكُمُ اللَّهُ لِابْنَتِي وَرَبِّ الْكُعْبَةِ.

عيون اخبار الرضا ع، ج ۲، ص ۹

امام رضا ع می فرماید:

پیامبر اکرم ص فرمود: «روز قیامت دخترم فاطمه علیها السلام محشور می‌شود و همراه او لباس‌هایی آغشته به خون است؛ می‌گوید ای احکم الحاکمین! بین من و قاتل فرزندانم حکم فرما!» رسول خدا ص فرمودند: «قسم به

خدای کعبه! به نفع دخترم حکم می‌شود! (و ظالمین به دخترم و فرزندانم محکوم و مجازات می‌شوند)».

(۲۸)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: قَالَ وَ عَزَّةَ رَبِّي إِنَّ جَمِيعَ أُمَّتِي لَمَوْقُوفُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ مَسْئُولُونَ عَنْ وَ لَايَتِهِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ قَفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ...

مسند الامام الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۳۵۳

امام رضا عليه السلام می‌فرماید:

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «قسم به عزت خداوند! روز قیامت همه‌ی ائمتن نگه داشته شده و از آنها در مورد "ولایت علی علیه السلام" سوال می‌شود و [این] همان قول خداوند است که فرمود: « آنان را نگه دارید! آنها مسئولند (آنها را نگه دارید، که باید بازپرسی شوند)»^۱.

(۲۹)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْوَيْلُ لِظَالِمِي أَهْلِ بَيْتِي عَذَابُهُمْ مَعَ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ.

صحيفة الرضا، ص ۵۸

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می‌فرماید:

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «وای بر ظالمین اهل بیت من! عذاب آنها با منافقین و در درک اسفل جهنم است!»

(۳۰)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: مَنْ اصْطَنَعَ صَنِيعَةً إِلَى وَاحِدٍ مِنْ وُلْدِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ وَ لَمْ يُجَازِهِ عَلَيْهَا فَأَنَا أُجَازِيهِ غَدًا إِذَا لَقِينِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

صحيفة الرضا، ص ۸۶

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

امام علی عليه السلام از قول رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «هر کس برای فردی از فرزندان عبدالمطلب کاری انجام دهد و برای آن مزدی دریافت نکند؛ فردای قیامت، هنگام ملاقات با من، من مزد او را می دهم!»

(۳۱)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ وَ غَضَبُ رَسُولِهِ عَلَيَّ مَنْ أَهْرَقَ دَمَ ذُرِّيَّتِي - أَوْ آذَانِي فِي عِترَتِي.

صحيفة الرضا، ص ۶۲

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمود: «غضب خداوند و رسول او بر کسی که خون ذریه‌ی مرا بریزد یا عترتم را آزار دهد، شدت می گیرد!»

(۳۲)

... عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ قَالَ سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيَّ يَقُولُ:

لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ ﷺ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
 وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ عَرَفْنَا
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَمَنْ أُولِي الْأَمْرِ الَّذِينَ قَرَنَ اللَّهُ طَاعَتَهُمْ بِطَاعَتِهِ فَقَالَ
 هُمْ خُلَفَائِي يَا جَابِرُ وَأُمَّةُ الْمُسْلِمِينَ بَعْدِي أَوْلَهُمْ عَلِيُّ بْنُ أَبِي
 طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُسَيْنُ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ثُمَّ مُحَمَّدٌ
 بْنُ عَلِيٍّ الْمَعْرُوفُ فِي التَّوْرَةِ بِالْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَاسْتَدْرِكُهُ يَا جَابِرُ فَإِذَا
 لَقِيْتَهُ فَأَقْرِئْهُ مِنِّي السَّلَامَ ثُمَّ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ثُمَّ مُوسَى
 بْنُ جَعْفَرٍ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى ثُمَّ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ
 ثُمَّ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ سَمِيُّ وَذُو كُنْيَتِي حُجَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ
 بَقِيَّتُهُ فِي عِبَادِهِ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ذَلِكَ الَّذِي يَغِيبُ
 عَنْ شَيْعَتِهِ وَأَوْلِيَائِهِ غَيْبَةً لَا يَثْبُتُ فِيهَا عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ إِلَّا مَنْ
 ائْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ.

أعلام الوری، ص ۳۹۷

... جابر انصاری می گوید:

چون خداوند متعال بر پیامبرش آیه‌ی «یا ایُّها الذّین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» را نازل نمود، گفتیم: «ای رسول خدا! ما خدا و رسولش را می‌شناسیم؛ اولی الامر چه کسانی هستند که خدا اطاعت آنها را قرین اطاعت خود نموده است؟» رسول خدا ﷺ فرمود: «ای جابر! آنها جانشینان من و امامان مسلمین بعد از من هستند؛ اولین ایشان علی بن ابیطالب علیه السلام است، سپس حسن، سپس حسین، سپس علی پسر حسین، سپس محمد پسر علی علیه السلام که در تورات به باقر معروف است؛ و تو ای جابر! او را خواهی دید؛ وقتی با او ملاقات نمودی سلام مرا به او برسان! - سپس صادق؛ جعفر پسر محمد، سپس محمد پسر جعفر، سپس علی پسر موسی و سپس

محمد پسر علی علیه السلام، سپس همانام من که دو کنیه‌ی من را دارد؛ حجة الله فی ارضه (حجت خدا در روی زمین) و بقیه الله فی عبادہ (ذخیره‌ی خدا در بین بندگانش)، فرزند حسن بن علی علیه السلام. او کسی است که... از شیعیان و مؤمنین به ولایتش غایب می‌شود، غیبتی که کسی بر ایمان به ولایت و امامتش پایدار نخواهد ماند؛ مگر کسی که خداوند دلش را برای ایمان آزموده باشد».

(۳۳)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا علیه السلام عَنْ آبَائِهِ علیهم السلام عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: يَا عَلِيُّ، خَلَقَ النَّاسَ مِنْ شَجَرٍ شَتَّى وَ خَلَقْتُ أَنَا وَ أَنْتَ مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ، أَنَا أَصْلُهَا وَ أَنْتَ فَرْعُهَا وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ أَغْصَانُهَا وَ شِيعَتُنَا وَ رَقُّهَا فَمَنْ تَعَلَّقَ بِغُصْنٍ مِنْ أَغْصَانِهَا أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۷۳

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام می‌فرماید: از امیرالمؤمنین علیه السلام؛ علی علیه السلام می‌فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله به من فرمود: «ای علی! مردم از درختان مختلف آفریده شدند و من و تو از درختی واحد آفریده شدیم که من اصل آن، تو فرع آن، حسن و حسین شاخه‌های آن و شیعیان ما برگ‌های آن هستند. خداوند کسی را که به شاخه‌ای از شاخه‌های آن چنگ زند، وارد بهشت خواهد نمود».

(۳۴)

رَوَوْا عَنْ أَبِي عَبَّاسٍ قَالَ:

...قَدِمَ يَهُودِيٌّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ... الى ان قال... يَا مُحَمَّدُ
 فَأَخْبَرَنِي عَنْ وَصِيكَ مَنْ هُوَ فَمَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَ لَهُ وَصِيٌّ وَ
 إِنَّ نَبِيَّنَا مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ ﷺ أَوْصَى إِلَيَّ يُوْشَعَ بْنَ نُونٍ فَقَالَ
 نَعَمْ إِنَّ وَصِيَّيَّ وَ الْخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ بَعْدَهُ
 سِبْطَايَ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُسَيْنُ تَتْلُوهُ تِسْعَةَ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ أُمَّةً
 أَبْرَارًا قَالَ يَا مُحَمَّدُ فَسَمِّهِمْ لِي قَالَ نَعَمْ إِذَا مَضَى الْحُسَيْنُ فَأَبْنُ
 عَلِيٍّ فَإِذَا مَضَى عَلِيُّ فَأَبْنُ مُحَمَّدٍ فَإِذَا مَضَى مُحَمَّدٌ فَأَبْنُ جَعْفَرٍ
 فَإِذَا مَضَى جَعْفَرٌ فَأَبْنُ مُوسَى فَإِذَا مَضَى مُوسَى فَأَبْنُ عَلِيٍّ فَإِذَا
 مَضَى عَلِيُّ فَأَبْنُ مُحَمَّدٍ فَإِذَا مَضَى مُحَمَّدٌ فَأَبْنُ عَلِيٍّ فَإِذَا مَضَى
 عَلِيُّ فَأَبْنُ الْحَسَنِ فَإِذَا مَضَى الْحَسَنُ فَبَعْدَهُ ابْنُهُ الْحُجَّةُ بْنُ الْحَسَنِ
 بْنِ عَلِيٍّ فَهَذِهِ اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا عَلَى عَدَدِ نُبِيَّائِ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالَ
 فَأَيْنَ مَكَانُهُمْ فِي الْجَنَّةِ قَالَ مَعِيَ فِي دَرَجَتِي قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ وَ أَشْهَدُ أَنَّهُمُ الْأَوْصِيَاءُ بَعْدَكَ...

بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۸۳

از ابی عباس روایت شده است:

فردی یهودی خدمت رسول خدا ﷺ رسید و گفت: «ای
 محمد! مرا خبر ده که وصی تو کیست؟ هیچ پیامبری بدون
 وصی نیست؛ حضرت موسی ﷺ، پیامبر ما یوشع بن نون ﷺ را
 وصی قرار داد». حضرت فرمودند: «بله! وصی و جانشین
 من علی بن ابیطالب ﷺ است و بعد از او فرزندانم
 حسن ﷺ و حسین ﷺ و پس از او، نه تن از صلب
 حسین ﷺ خواهند بود؛ که امامانی نیکوکارند!»

یهودی گفت: «ای محمد! آنان را برایم نام ببر!» فرمود:
 «پس از حسین، پسرش علی و پس از علی، پسرش محمد
 و پس از محمد، پسرش جعفر و پس از جعفر، پسرش

موسی و پس از موسی، پسرش علی و پس از علی، پسرش محمد و پس از محمد، پسرش علی و پس از علی، پسرش حسن و بعد از او، حجة بن الحسن علیه السلام؛ ایشان دوازده امام به عدد نقباء بنی اسرائیل اند.» یهودی گفت: «موقعیتشان در بهشت چگونه است؟» حضرت علیه السلام فرمود: «با من و در درجه‌ی من هستند.» مرد یهودی گفت: «شهادت می‌دهم که معبودی جز خدای یگانه نیست و تو فرستاده‌ی خدایی و شهادت می‌دهم که ایشان اوصیای بعد از تو هستند!»

(۳۵)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمَظْلُومُ مِنْ بَعْدِي فَوَيْلٌ لِمَنْ ظَلَمَكَ وَاعْتَدَى عَلَيْكَ وَطُوبَى لِمَنْ تَبِعَكَ... يَا عَلِيُّ أَنْتَ سَيِّدُ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدِي وَأَنْتَ إِمَامُهَا وَخَلِيفَتِي عَلَيْهَا مَنْ فَارَقَكَ فَارَقَنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ كَانَ مَعَكَ كَانَ مَعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا عَلِيُّ أَنْتَ أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِي وَصَدَّقَنِي وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ أَعَانَنِي عَلَى أَمْرِي وَجَاهَدَ مَعِيَ عَدُوِّي وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ صَلَّى مَعِيَ وَ النَّاسُ يَوْمَئِذٍ فِي غَفْلَةٍ الْجَهَالَةِ... وَإِنَّ رَبِّي عَزَّوَجَلَّ أَقْسَمَ بِعِزَّتِهِ أَنَّهُ لَا يَجُوزُ عَقَبَةَ الصَّرَاطِ إِلَّا مَنْ مَعَهُ بَرَاءَةٌ بِلَوْلَايَتِكَ وَ لَا يَأْتِي الْأُمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ يَرِدُ حَوْضِي تَسْقَى مِنْهُ أَوْلِيَاءُكَ وَ تَذُودُ عَنْهُ أَعْدَاءُكَ وَأَنْتَ صَاحِبِي إِذَا قُمْتُ الْمَقَامَ الْمُحْمُودُ تُشَفِّعُ لِمُحِبِّينَا فَتُشَفِّعُ فِيهِمْ وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

وَبَيْدِكَ لَوَائِي...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۰۳

امام رضا علیه السلام به نقل از امام حسین علیه السلام می‌فرماید:
رسول خدا صلی الله علیه و آله به امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام فرمود: «ای علی! بعد از من به تو ستم خواهد شد؛ وای بر کسی که به تو ظلم کند و به حق تو تجاوز نماید و خوشا به حال کسی که از تو تبعیت کند! ای علی! تو آقای این امت و امام و جانشین بعد از من هستی؛ هر که از تو جدا شود، روز قیامت از من جدا خواهد بود و کسی که با تو باشد، روز قیامت با من خواهد بود. ای علی! تو اولین کسی هستی که به من ایمان آورد؛ مرا تصدیق نمود؛ کمک کارم بود و با من جهاد نمود. تو اولین کسی هستی که با من نماز خواند؛ در زمانی که مردم در نادانی و جهالت به سر می‌بردند. قسم به عزت خداوند! که هیچ کس از صراط نخواهد گذشت مگر این که همراه او سند ایمان به ولایت تو و امامان از اولاد تو باشد. تو اول کسی هستی که بر حوض من وارد می‌شوی و از آن، مؤمنین به ولایت خود را سیراب می‌کنی و دشمنانت را محروم می‌سازی. تو همراه خواهی بود وقتی که در مقام محمود می‌ایستم و شفاعت می‌کنی برای دوستانمان و از آن‌ها دستگیری می‌شود، تو اولین کسی هستی که وارد بهشت می‌شوی و پرچم من به دست تو خواهد بود».

(۳۶)

حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ:

قَالَ لِي النَّبِيُّ ﷺ: أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَأَنْتَ الْبَابُ، وَكَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يَصِلُ إِلَى الْمَدِينَةِ لَا مِنْ قِبَلِ الْبَابِ.

بحار الأنوار، ج ۴۰، ص ۲۰۷

امام رضا علیه السلام از پدران خود علیهم السلام نقل می کند که امیرالمومنین علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله به من فرمود: «من شهر علم هستم و تو دروازه‌ی آن؛ دروغ پنداشته کسی که گمان کند به شهر می رسد جز از دروازه‌ی آن».

(۳۷)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَقُومَ قَائِمٌ لِلْحَقِّ مِنَّا وَذَلِكَ حِينَ يَأْذَنُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ وَ مَنْ تَبِعَهُ نَجَا وَ مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهُ هَلَكَ اللَّهُ اللَّهُ عِبَادَ اللَّهِ فَأَتَوْهُ وَ لَوْ عَلَى الثَّلَجِ فَإِنَّهُ خَلِيفَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ خَلِيفَتِي.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۵۹

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «قیامت بر پا نمی شود؛ جز این که برپا دارنده‌ی حق (مهدی علیه السلام) که از ما است قیام کند و ظهورش زمانی است که خدا اجازه دهد. پیروان او نجات یافته و مخالفینش هلاک خواهند شد. خدا را! خدا را! بندگان خدا! به او ببینید؛ گرچه بر روی برف باشد! همانا او خلیفه‌ی خدا و جانشین من است»

(۳۸)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ
 أَنَسٍ بِإِمَامِهِمْ» قَالَ يُدْعَى كُلُّ قَوْمٍ بِإِمَامٍ زَمَانِهِمْ وَكِتَابِ اللَّهِ
 وَسُنَّةِ نَبِيِّهِمْ.

صحيفة الرضا، ص ۴۹

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید:
 رسول خدا صلی الله علیه و آله در توضیح قول خدای تعالی که
 می فرماید: «(به یاد آورید) روزی را که هر گروهی را به
 پیشوایان می خوانیم»^۱ فرمود: «هر قومی به امام زمان خود
 و کتاب خداوند و سنت پیامبر خود فرا خوانده می شوند».

(۳۹)

قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: التُّجُومُ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَ أَهْلُ بَيْتِي عليه السلام أَمَانٌ
 لِأَهْلِ الْأَرْضِ...

مسند الامام الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۱۰۶

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ستارگان، مایه‌ی امنیت اهل
 آسمانند و اهل بیت علیهم السلام من، مایه‌ی امنیت امت من!»

فصل ششم

تبیین جایگاه شیعیان در کلام پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم

(۴۰)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: تُوَضَّعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنَابِرٌ حَوْلَ الْعَرْشِ لِشِيعَتِي وَشِيعَةِ أَهْلِ بَيْتِي الْمُخْلِصِينَ فِي وِلَايَتِنَا وَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَلُمُّوا يَا عِبَادِي إِلَيَّ لِأَنْشُرَ عَلَيْكُمْ كَرَامَتِي فَقَدْ أُذِيتُمْ فِي الدُّنْيَا.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۶۰

امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «روز قیامت منبرهایی پیرامون عرش برای شیعیان من و شیعیان اهل بیتم که در ولایت ما اخلاص دارند، نهاده می شود و خداوند عز و جل می فرماید: "ای بندگام! بیایید تا کرامتم را بر شما بگسترانم؛ که شما در دنیا اذیت شده اید!"»

(۴۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام:

عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله عَنْ جِبْرِئِيلَ عَنْ مِيكَائِيلَ عَنْ إِسْرَافِيلَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى جَلَّ جَلَالُهُ أَنَّهُ قَالَ أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا خَلَقْتُ الْخَلْقَ بِقُدْرَتِي... لَا أَقْبَلُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْهُمْ إِلَّا بِالْإِقْرَارِ بِوِلَايَتِهِ مَعَ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ رَسُولِي وَهُوَ يَدِي الْمَبْسُوطَةُ عَلَى عِبَادِي وَهُوَ النِّعْمَةُ الَّتِي أَنْعَمْتُ بِهَا عَلَى مَنْ أَحَبَبْتُهُ مِنْ عِبَادِي فَمَنْ أَحَبَبْتُهُ مِنْ عِبَادِي وَتَوَلَّيْتُهُ عَرَفْتُهُ وَوَلَّيْتُهُ وَ مَعْرِفَتُهُ وَ مَنْ أَبْغَضْتُهُ مِنْ عِبَادِي أَبْغَضْتُهُ لِعُدُولِهِ عَنِ مَعْرِفَتِهِ وَوَلَّيْتُهُ فَبِعِزَّتِي حَلَفْتُ وَبِجَلَالِي قَسَمْتُ إِنَّهُ لَا يَتَوَلَّى عَلِيًّا عَبْدٌ مِنْ عِبَادِي إِلَّا زَحْرَحْتُهُ عَنِ النَّارِ وَأَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ وَ لَا يُبْغِضُهُ عَبْدٌ مِنْ عِبَادِي وَ يَعْدِلُ عَنِ وِلَايَتِهِ إِلَّا أَبْغَضْتُهُ وَأَدْخَلْتُهُ النَّارَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۴۹

امام رضا علیه السلام از قول پدران خود علیهم السلام می‌فرماید:
 رسول‌خدا صلی الله علیه و آله از قول جبرئیل علیه السلام و او از قول
 میکائیل علیه السلام و او از قول اسرافیل علیه السلام فرمود که خداوند
 متعال می‌فرماید: «من، الله هستم که معبودی جز من
 نیست؛ آفریدگان را با قدرتم آفریدم... من عمل کسی
 را نمی‌پذیرم مگر به اقرار به ولایت علی همراه با نبوت
 رسولم؛ محمد. او (علی علیه السلام) دست من است که به سوی
 بندگان دراز شده است و نعمتی است که هر کس از
 بندگانم را که بخواهم از آن بهره‌مند می‌کنم. پس هر کدام
 از بندگانم را که دوست داشته باشم؛ ولایت و معرفت
 او را به او می‌شناسانم و بر هر کدام از بندگانم که غضب
 نمایم؛ به خاطر رویگردانی آن بنده از معرفت و ولایت او
 (علی علیه السلام) است. پس قسم یاد می‌کنم به عزت و جلالم! که
 هیچ‌کدام از بندگانم ولایت علی را نمی‌پذیرد؛ مگر این که
 او را از آتش ایمن می‌گردانم و وارد بهشت می‌سازم. و
 بنده‌ای از بندگانم او را دشمن نداشته و از پذیرش ولایتش
 رویگردان نمی‌شود؛ مگر این که بر او غضبناک شده و او
 را وارد جهنم می‌سازم؛ و جهنم چه بد جایگاهی است!»

(۴۲)

حَدَّثَنَا الْإِمَامُ أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:
 إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَ
 أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ فَقَالَ صلی الله علیه و آله أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
 مَنْ أَطَاعَنِي وَ سَلَّمَ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام بَعْدِي وَ أَقْرَبَ بَوْلَايَتِهِ وَ

أَصْحَابُ النَّارِ مَنْ سَخِطَ الْوَلَايَةَ وَنَقَضَ الْعَهْدَ وَقَاتَلَهُ بَعْدِي.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۸۰

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام، از امیرالمؤمنین؛
علی علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله آیهی "هرگز دوزخیان و بهشتیان یکسان
نیستند؛ اصحاب بهشت رستگار و پیروزند!" را تلاوت
کرده، سپس فرمودند: «هر کس مرا اطاعت کرده و بعد از
من تسلیم علی بن ابیطالب علیه السلام بوده و به ولایت او اقرار
نماید؛ جزو بهشتیان است و هر کس از ولایت علی علیه السلام
ناراضی بوده و پیمان او را نقض کند و با او به جنگ
برخیزد؛ جزو دوزخیان است»^۱.

(۴۳)

قَالَ الرَّضَا علیه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: أَتَانِي جِبْرَائِيلُ عَنْ رَبِّي تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَهُوَ
يَقُولُ رَبِّي يُقْرِيكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ يَا مُحَمَّدُ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ وَيُؤْمِنُونَ بِكَ وَبِأَهْلِ بَيْتِكَ بِالْجَنَّةِ فَلَهُمْ
عِنْدِي جَزَاءُ الْحُسْنَى وَسَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ.

بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۱۹

امام رضا علیه السلام می فرماید:

جبرئیل علیه السلام به رسول خدا صلی الله علیه و آله گفت: «خدایم به تو سلام
می رساند و می فرماید: "ای محمد! مؤمنینی را که اعمال
صالح انجام داده و به تو و اهل بیت تو ایمان دارند، به
بهشت بشارت ده که برایشان نزد من جزای نیکوست و به
زودی وارد بهشت خواهند شد!"».

۱. سوره مبارکه ی حشر، آیه ۲۰

(۴۴)

حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ
عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ
بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: يَا عَلِيُّ طُوبَى لِمَنْ أَحَبَّكَ وَصَدَّقَ بِكَ
وَ وَيْلٌ لِمَنْ أَبْغَضَكَ وَ كَذَّبَ بِكَ مُحِبُّوكَ مَعْرُوفُونَ فِي
السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَ الْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ هُمْ
أَهْلُ الدِّينِ وَ الْوَرَعِ وَ السَّمْتِ الْحَسَنِ وَ التَّوَاضُعِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ وَجَلَّةَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ قَدْ عَرَفُوا
حَقَّ وَ لَايَتِيكَ وَ أَلْسِنَتُهُمْ نَاطِقَةٌ بِفَضْلِكَ وَ أَعْيُنُهُمْ سَاكِبَةٌ تَحَنُّنًا
عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَيْمَةِ مِنْ وَ لَدِكَ... إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَصَلِّي عَلَيْهُمْ وَ
تُؤَمِّنُ عَلَي دُعَائِهِمْ وَ تَسْتَغْفِرُ لِلْمُذْنِبِ مِنْهُمْ...

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۶۱

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران خود عليهم السلام، از امیرالمؤمنین؛
علی عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمود: «ای علی! خوشا به سعادت کسانی
که تو را دوست داشته و تصدیق کنند! وای بر کسی که
بغض تو را داشته و تکذیب کند! دوستان تو در آسمان
هفتم و طبقه‌ی هفتم زمین و بین آن دو شناخته شده‌اند!
آن‌ها اهل دین، پرهیزکاری، نیکوکاری و تواضع برای
خداوند متعال‌اند، چشم‌های آن‌ها از خوف خدا فرو افتاده
و قلب‌های آن‌ها از یاد خدا هراسان است، حق ولایت تو
را شناخته و به آن معتقدند، زبان‌هایشان به ذکر فضایل تو
گویا و چشم‌هایشان بر تو و امامان بعد از تو عليهم السلام گریان
است، فرشتگان الهی بر آن‌ها درود فرستاده، دعای آن‌ها را

بالا برده و برای گنهکار ایشان، استغفار می نمایند!»

(۴۵)

حدّثنی علیّ بن موسی عن أبیه موسی بن جعفر عن أبیه جعفر ابن
محمّد عن أبیه محمّد بن علیّ عن أبیه علیّ بن الحسین عن أبیه الحسین
بن علیّ بن أبی طالب صلوات الله علیهم أجمعین قال: قال علیّ علیه السلام:
قال لی رسولُ الله صلی الله علیه و آله: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ آمِنًا
مُطَهَّرًا لَا يَحْزَنُهُ الْفَرْعُ الْأَكْبَرُ فَلْيَتَوَلَّكَ وَ لِيَتَوَلَّ ابْنَيْكَ الْحَسَنَ وَ
الْحُسَيْنَ وَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ
وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى وَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ الْحَسَنَ
ثُمَّ الْمَهْدِيَّ وَ هُوَ خَاتَمُهُمْ.

بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۵۸

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام، از امیرالمومنین علیه السلام
می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «هر که دوست دارد خداوند
متعالم را ملاقات کند در حالی که در امان و پاکیزه است و
رسوایی بزرگ روز قیامت او را غمگین نسازد؛ باید ولایت
تو و پسرانت، حسن و حسین، علی پسر حسین، محمد
پسر علی، جعفر پسر محمد، علی پسر موسی، محمد پسر
علی، علی پسر محمد و حسن علیه السلام، سپس مهدی علیه السلام که
خاتم آنهاست، را بپذیرد!»

(۴۶)

كَتَبَ أَبُو الْحَسَنِ الرَّضَا علیه السلام:

... إِنَّ مُحَمَّدًا كَانَ أَمِينًا لِلَّهِ فِي أَرْضِهِ فَلَمَّا قُبِضَ مُحَمَّدٌ كُنَّا

أَهْلَ الْبَيْتِ وَرَثَتَهُ وَإِنَّا لَنَعْرِفُ الرَّجُلَ إِذَا رَأَيْنَاهُ بِحَقِيقَةِ الْإِيمَانِ
وَ حَقِيقَةِ النِّفَاقِ وَإِن شِيعَتَنَا لَمَكْتُوبُونَ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ
أَخَذَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَعَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ يَرُدُّونَ مَوْرِدَنَا...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲۶، ص ۱۴۲

امام رضا علیه السلام می فرماید:

"...محمد صلی الله علیه و آله؛ امین خدا در روی زمین بود. پس از رحلت ایشان ما اهل بیت، ورثه‌ی او و امین‌های الهی در زمین هستیم. هرگاه به شخصی بنگریم، ایمان یا نفاق باطنی او را می‌شناسیم. نام شیعیان ما و پدرانشان نزد ماست و خداوند از ما و آن‌ها پیمان گرفته است؛ هر جا که ما وارد شویم، آن‌ها نیز وارد می‌شوند."

فصل هفتم

زیارت پیامبر اعظم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و آنچه در جایگاه
آن است.

(۴۷)

قَالَ [الرَّضَا ع]:

... قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ زَارَنِي فِي حَيَاتِي أَوْ بَعْدَ مَوْتِي فَقَدْ زَارَ اللَّهَ تَعَالَى وَدَرَجَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْجَنَّةِ أَرْفَعُ الدَّرَجَاتِ فَمَنْ زَارَهُ فِي دَرَجَتِهِ فِي الْجَنَّةِ مِنْ مَنْزِلِهِ فَقَدْ زَارَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى...

عیون اخبار الرضا ع، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا ع می فرماید:

... رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: «کسی که مرا در زمان حیات یا بعد از مرگم زیارت کند، در واقع، حقیقت خداوند متعال را زیارت کرده است.» [در ادامه امام رضا ع فرمودند:] «و درجه‌ی پیامبر بالاترین درجات در بهشت است؛ هر که او را در درجه و موقعیتش در بهشت، زیارت کند؛ همانا خداوند تبارک و تعالی را زیارت نموده است.»

(۴۸)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ عَنْ صَالِحِ بْنِ عُقْبَةَ عَنْ زَيْدِ الشَّحَّامِ قَالَ: ... قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع مَا لِمَنْ زَارَ وَاحِدًا مِنْكُمْ قَالَ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

عیون اخبار الرضا ع، ج ۲، ص ۲۶۲

[از امام رضا ع نقل است که:]

... از امام صادق ع سوال شد: «برای کسی که یکی از شما ائمه ع را زیارت کند چه چیزی است؟» حضرت ع فرمود: «مانند این است که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را زیارت کرده است.»

(۴۹)

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ حَفْصِ الْمَرْزِيِّ قَالَ:
سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عليه السلام: إِنَّ ابْنِي عَلِيَّ عليه السلام [عَلِيًّا]
مَقْتُولٌ بِالسَّمِّ ظُلْمًا وَ مَدْفُونٌ إِلَى جَنْبِ هَارُونَ بِطُوسَ مَنْ زَارَهُ
كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۲۶۰

سلیمان مروزی گوید:

از امام کاظم عليه السلام شنیدم که فرمود: «همانا پسر م علی
(امام رضا عليه السلام)، مظلومانه به وسیله سم کشته و در کنار
قبر هارون در سرزمین توس مدفون خواهد شد؛ کسی که
او را زیارت کند مانند کسی است که رسول خدا صلى الله عليه وسلم را
زیارت نموده است».

(۵۰)

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادِ بْنِ جَعْفَرِ الْهَمْدَانِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا
عَلِيُّ بْنُ إِبرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى بْنِ عَبِيدٍ قَالَ
حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْمِصْرِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبرَاهِيمَ بْنِ أَبِي حُجْرٍ
الْأَسْلَمِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا قَبِيصَةُ بْنُ جَابِرِ بْنِ يَزِيدِ الْجُعْفِيِّ قَالَ سَمِعْتُ
وَصِيَّ الْأَوْصِيَاءِ وَ وَارِثَ عِلْمِ الْأَنْبِيَاءِ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ بْنِ
الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام يَقُولُ حَدَّثَنِي سَيِّدُ الْعَابِدِينَ
عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ سَيِّدِ الشَّهَدَاءِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ سَيِّدِ
الْأَوْصِيَاءِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: سَتَدْفَنُ بَعْضَةَ مِنِّي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ مَا زَارَهَا
مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ كُرْبَتَهُ وَ لَا مُذْنِبٌ إِلَّا عَفَّرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۲۵۷

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام نقل می فرماید که:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «به زودی پاره‌ی تن من در
سرزمین خراسان مدفون خواهد شد؛ هیچ سختی دیده‌ای
او زیارت نمی‌کند، مگر این‌که خداوند سختی او را
آسان می‌سازد (گشایش در کارش ایجاد می‌نماید) و
هیچ گنهکاری او را زیارت نمی‌کند، مگر این‌که خداوند
گناهانش را می‌بخشد».

فصل هشتم

وصایای پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

(۵۱)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ ... مَنْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ وَ
مَنْ اسْتَبْطَأَ الرِّزْقَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَ مَنْ حَزَنَهُ أَمْرٌ فَلْيَقُلْ لَا حَوْلَ وَ
لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

صحيفة الرضا عليه السلام، ص ۸۴

با اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «هر کس که خدا به او نعمتی داد؛ باید خدا را شکر کند، کسی که در روزی اش تأخیر شد؛ باید استغفار نماید و کسی که امری او را غمگین کرد بگوید: "لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ".»

(۵۲)

حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ تَمِيمٍ الْقُرَشِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا
أَبِي عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ صَالِحِ
الْهَرَوِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام يَقُولُ
... حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا تَلْبَسُوا لِبَاسَ أَعْدَائِي وَ لَا تَطْعَمُوا مَطَاعِمَ أَعْدَائِي
وَ لَا تَسْلُكُوا مَسَالِكَ أَعْدَائِي فَتَكُونُوا أَعْدَائِي كَمَا هُمْ أَعْدَائِي.

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۲۳

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران خود عليهم السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرمود: «لباس دشمنان مرا به تن نکنید، طعام دشمنان مرا نخورید و راه دشمنان مرا مپیمایید؛ زیرا در این صورت، جزو دشمنان من می شوید؛ همان طور که آنان دشمن من هستند!»

(۵۳)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ عَامَلَ النَّاسَ فَلَمْ يَظْلِمُهُمْ وَحَدَّثَهُمْ فَلَمْ يَكْذِبْهُمْ وَوَعَدَهُمْ فَلَمْ يُخْلِفْهُمْ فَهُوَ مُؤْمِنٌ كَمَلَتْ مَرْوَتُهُ وَظَهَرَتْ عَدَالَتُهُ وَوَجِبَتْ أُخُوَّتُهُ وَحُرِّمَتْ غَيْبَتُهُ.

صحيفة الرضا عليه السلام، ص ۴۸

با اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «کسی که در معاشرت با مردم ستم نکند، در گفتار با آنان دروغ نگوید و در وعده‌اش تخلف نرزد؛ مؤمنی است که جوانمردی‌اش کامل، عدالتش آشکار، برادری او لازم و غیبتش حرام است.»

(۵۴)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ...مَنْ أَصْغَى إِلَيَّ نَاطِقٍ فَقَدْ عَبَدَهُ فَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَقَدْ عَبَدَ اللَّهَ وَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ إِبْلِيسَ فَقَدْ عَبَدَ إِبْلِيسَ ثُمَّ قَالَ الرِّضَا عليه السلام يَا ابْنَ أَبِي مُحَمَّدٍ إِنَّ مَخَالَفِينَا وَضَعُوا أَخْبَاراً فِي فِضَائِلِنَا وَجَعَلُوهَا عَلَى ثَلَاثَةِ أَقْسَامٍ أَحَدُهَا الْغُلُوُّ وَثَانِيهَا التَّقْصِيرُ فِي أَمْرِنَا وَثَالِثُهَا التَّصْرِيحُ بِمَثَالِبِ أَعْدَائِنَا فَإِذَا سَمِعَ النَّاسُ الْغُلُوَّ فِينَا كَفَرُوا شَيْعَتَنَا وَنَسَبُوهُمْ إِلَيَّ

الْقَوْلِ بِرُبُوبِيَّتِنَا وَإِذَا سَمِعُوا التَّقْصِيرَ اعْتَقَدُوهُ فِينَا وَإِذَا سَمِعُوا
مَتَالِبَ أَعْدَائِنَا بِأَسْمَائِهِمْ ثَلَبُونَا بِأَسْمَائِنَا.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۰۴

... امام رضا علیه السلام می فرماید:

پدرم به نقل از اجدادشان علیهم السلام به من خبر دادند که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس به گوینده‌ای گوش سپارد، بی‌گمان او را عبادت کرده است. پس اگر آن گوینده، از خدای عزوجل بگوید؛ شنونده، خدا را عبادت کرده است و اگر از شیطان بگوید؛ شنونده، شیطان را عبادت کرده است.» سپس حضرت رضا علیه السلام فرمود: «مخالفان ما اخباری در فضایل ما ساخته‌اند که به سه دسته تقسیم می‌شوند: یک قسم اخبار غلوآمیز است، دیگری اخباری که در حق ما کوتاهی کرده‌اند و سوم، اخباری که از دشمنان ما به صراحت اسم می‌برند و عیب‌هایشان را بازگو می‌کنند. مردم وقتی اخبار غلو آمیز را بشنوند، شیعیان ما را تکفیر می‌کنند و اعتقاد به خدا بودن ما را، به آن‌ها نسبت می‌دهند. وقتی اخباری را که در حق ما تفریط و کوتاهی نموده‌اند می‌شنوند، آن‌ها را باور می‌کنند و هرگاه اخباری را که از دشمنان ما به صراحت نام برده و بدگویی می‌کنند بشنوند، به ما بی‌حرمتی می‌کنند!»

(۵۵)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ قَالَ أَبُو جُحَيْفَةَ
أَتَيْتُ النَّبِيَّ صلی الله علیه و آله وَ أَنَا أَتَجَشَّأُ فَقَالَ لِي يَا أَبَا جُحَيْفَةَ أَكْفَفَ جُشَاكَ
فَإِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ شِبَعًا فِي الدُّنْيَا أَطْوَلُهُمْ جُوعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ...

امام رضا علیه السلام به نقل از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله می فرماید:
«... گرسنه ترین افراد در قیامت، سیرترین مردم در دنیا هستند.»

(۵۶)

عَنِ الرَّضَا قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تُضَيِّعُوا صَلَوَاتِكُمْ فَإِنَّ مَنْ ضَيَّعَ صَلَاتَهُ
حُشِرَ مَعَ قَارُونَ وَ هَامَانَ، وَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ مَعَ
الْمُنَافِقِينَ فَالْوَيْلُ لِمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَى صَلَاتِهِ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۱

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «نمازتان را ضایع نسازید؛ کسی که نمازش را ضایع کند، با قارون و هامان محشور خواهد شد و خداوند را حق و سزاوار است که او را با منافقین وارد جهنم سازد. پس وای بر کسی که نمازش را محافظت نکند!»

(۵۷)

وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ قَالَ [الرَّضَا علیه السلام]:

قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام: ... سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَكْثَرِ مَا
يُدْخَلُ بِهِ الْجَنَّةَ

قَالَ تَقْوَى اللَّهِ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ سُئِلَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخَلُ بِهِ النَّارُ
قَالَ الْأَجُوفَانِ الْبُطْنُ وَ الْفَرْجُ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۸

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید:
از رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد آنچه بیشتر سبب بهشت رفتن

است پرسیدند، حضرت فرمود: «پرهیزکاری و خوش اخلاقی». از ایشان در مورد آنچه بیشتر سبب جهنم رفتن است سوال شد، فرمود: «شکم و شهوت».

(۵۸)

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ الْمَعْرُوفُ بِأَبِي الْحَسَنِ الْمُفَسِّرِ الْجُرْجَانِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ وَعَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَيَّارٍ عَنْ أَبِيهِمَا عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ... أَحَبُّ فِي اللَّهِ وَأَبْغَضُ فِي اللَّهِ وَوَالٍ فِي اللَّهِ وَعَادٍ فِي اللَّهِ فَإِنَّهُ لَا تَنَالُ وَلَايَةَ اللَّهِ إِلَّا بِذَلِكَ وَلَا يَجِدُ رَجُلٌ طَعْمَ الْإِيمَانِ وَإِنْ كَثُرَتْ صَلَاتُهُ وَصِيَامُهُ حَتَّى يَكُونَ كَذَلِكَ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۹۱

امام رضا علیه السلام به نقل از پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می فرماید: «فقط برای خدا دوست بدار و برای خدا متنفر باش! برای خدا دوستی کن و برای خدا دشمنی کن! که به ولایت خدا نمی رسی، مگر با این روش. هیچ کس طعم ایمان را نمی چشد، مگر این که این چنین باشد؛ هر چقدر هم نماز و روزه اش زیاد باشد».

(۵۹)

وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ اسْتِخْفَافًا بِالدِّينِ وَبَيْعَ الْحُكْمِ وَقَطِيعَةَ الرَّحِمِ وَأَنْ

تَتَّخِذُوا الْقُرْآنَ مِزَامِيرَ وَ تُقَدِّمُونَ أَحَدَكُمْ وَ لَيْسَ بِأَفْضَلِكُمْ فِي
الدِّينِ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴۲

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید:
شنیدم که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «می ترسم بر شما؛ از
کوچک شمردن دین، خرید و فروش حکم قاضی و قطع
رحم؛ و نیز این که قرآن را آلت لهو قرار داده و کسی را که
در دین بر شما برتری ندارد، بر خود مقدم نمایم!»

(۶۰)

عَنِ الرَّضَا علیه السلام: يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ:

اجْعَلُوا لِبُيُوتِكُمْ نَصِيبًا مِنَ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْبَيْتَ إِذَا قُرِيَ فِيهِ الْقُرْآنُ
يُسْرَ عَلَى أَهْلِهِ وَ كَثُرَ خَيْرُهُ وَ كَانَ سُكَّانُهُ فِي زِيَادَةٍ إِذَا لَمْ يُقْرَأْ
فِيهِ الْقُرْآنُ ضَيْقَ عَلَى أَهْلِهِ وَ قَلَّ خَيْرُهُ وَ كَانَ سُكَّانُهُ فِي نَقْصَانٍ.

وسائل الشيعة، ج ۶، ص ۲۰۰

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «خانه‌هایتان را از قرآن بهره‌مند
سازید! همانا وقتی که قرآن در خانه‌ای قرائت می‌شود؛ آن
خانه برای اهلش دلنشین شده و خیر و برکت و اولاد در
آن زیاد می‌شود و زمانی که در آن، قرآن خوانده نشود؛ آن
خانه بر اهلش تنگ و دلگیر شده، خیر و برکت در آن کم
و مرگ و میر در آن زیاد می‌شود.»

(۶۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِيَّاكُمْ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ يُخَرِّبُ قُلُوبَكُمْ.

صحيفة الرضا عليه السلام، ص ۴۸

امام رضا عليه السلام از قول پدرانشان عليهم السلام می فرماید:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «بترسید از ظلم؛ چرا که قلب های شما را تخریب می کند».

(۶۲)

عَنِ الرَّضَا عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَا ابْنَ آدَمَ أَمَا تَنْصِفُنِي
أَتَحَبَّبُ إِلَيْكَ بِالنُّعْمَةِ وَتَتَمَقَّتْ إِلَيَّ بِالْمَعَاصِي خَيْرِي إِلَيْكَ
مُنْزِلَ وَشُرْكَ إِلَيَّ صَاعِدٌ وَلَا يَزَالُ مَلَكٌ كَرِيمٌ (يَأْتِينِي عَنْكَ)
فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ بِعَمَلٍ قَبِيحٍ يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ سَمِعْتَ وَصَفَكَ مِنْ
غَيْرِكَ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ مِنَ الْمُوصُوفِ لَسَارَعْتَ إِلَيَّ مَقْتَهُ.

مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۳۳۵

امام رضا عليه السلام از قول رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: خداوند متعال می فرماید: «ای پسر آدم! آیا این انصاف است که من تو را با نعمت ها گرامی بدارم و تو با گناهانت با من به ستیز برخیزی؟! خیر و خوبی من به سوی تو نازل شود و شر و بدی تو به سمت من بالا بیاید و دائما فرشتگان در هر شب و روز کار زشتی را از تو به سوی من بیاورند؟!»

(۶۳)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لَكَ وَ لِأَهْلِكَ
وَلِشِيعَتِكَ وَ مُحِبِّي شِيعَتِكَ وَ مُحِبِّي مُحِبِّي شِيعَتِكَ فَأَبْشِرْ...

عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۴۷

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ای علی! خدای تعالی؛ تو،
خانواده‌ات، شیعیانت، دوستان شیعیانت و کسانی که
دوستان شیعیانت را دوست بدارند بخشیده است، پس
تو را بشارت باد!»

مسابقه

گوهر کلام شماره‌ی ۲۷
از سری مسابقات کتاب‌خوانی
بر کرانه‌ی مهر رضوی

کتاب دروازه‌ای به سوی گستره‌ی دانش و معرفت است و کتابِ خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است. همه‌ی دستاوردهای بشر در سراسر عمر جهان تا آن‌جا که قابل کتابت بوده است، در میان نوشته‌هایی است که انسان‌ها پدید آورده و می‌آورند. در این مجموعه‌ی بی‌نظیر، آموزش‌های آسمانی و درس پیامبران به بشر و دانش‌ها و شناخت‌هایی است که سعادت بشر بدون آگاهی از آن امکان‌پذیر نیست. کسی که با این دنیای زیبا و زندگی‌بخش - دنیای کتاب - ارتباط ندارد، بی‌شک از مهم‌ترین دستاورد انسانی و نیز از بیشترین معارف الهی و بشری محروم است.

مقام معظم رهبری "مدّظله‌العالی"

امام علی علیه السلام:

«اگر دانش را از معدن آن فرا می‌گرفتید و آب را از سرچشمه‌ی زلالش می‌نوشتیدید و جاده‌ی حق را می‌پیمودید؛ بی‌گمان راه‌ها بر شما آشکار می‌شد.»

میزان الحکمه، حدیث ۲۹۲۲

توضیحات شرکت در مسابقه:

- سوالات این مسابقه از کتاب " ۶۳ جرعه نور" طرح شده است.
- مهلت تحویل یا ارسال پاسخنامه از تاریخ دریافت کتاب ۲۰ روز می‌باشد.
- اسامی برگزیدگان پایان هر ماه در سایت آستان‌قدس رضوی به آدرس: www.aqrazavi.org درج خواهد شد.
- شرکت‌کنندگان محترمی که از ۱۰ سوال به ۸ سوال پاسخ صحیح دهند در قرعه‌کشی شرکت داده می‌شوند.
- هزینه‌ی پست قبلاً پرداخت شده است و ارسال پاسخنامه، نیاز به الصاق تمبر ندارد.
- توجه: فقط با ارائه‌ی مشخصات و آدرس کامل در قرعه‌کشی شرکت خواهید کرد.

نشانی تحویل یا ارسال پاسخنامه:

مشهد مقدس - حرم مطهر - صحن جامع رضوی - ضلع غربی -
اداره‌ی امور فرهنگی - بخش مسابقات
تلفن تماس: ۰۵۱۱ - ۲۰۰۲۵۶۹

سوالات:

۱. محوریت رفتار پیامبر اکرم ﷺ در ارتباط با مردم بر چه اصلی استوار بود؟

- الف: تواضع
ب: احترام
ج: خوش خلقی
د: تقوا

۲. امام رضا علیه السلام از چه چیز به عنوان راهنمای بهشت یاد می کنند؟

- الف: عمل صالح
ب: اخلاص در عمل
ج: قرآن کریم
د: جهاد

۳. غمگینی و رسوایی روز قیامت گریبان گیر چه کسی نمی شود؟
الف: کسی که ولایت حضرت علی علیه السلام و فرزندان ایشان علیهم السلام را پذیرفته باشد.

- ب: تمام ذریه‌ی (نسل) پیامبر اکرم ﷺ
ج: کسی که ذکر "لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ" را زیاد گفته باشد.
د: هر سه مورد

۴. خداوند مبنای غضب خود را چه چیزی بیان می کند؟

- الف: کوچک شمردن دین
ب: آلت لهو قرار دادن قرآن
ج: رفتار کردن بر سلوک دشمنان پیامبر ﷺ
د: رویگردانی از معرفت و ولایت امیر المؤمنین؛ علی علیه السلام

۵. بنا بر فرمایش امام رضا علیه السلام بزرگ‌ترین مردم نزد پیامبر اکرم ﷺ چه کسی بود؟

- الف: کسی که بیشتر در راه کسب علوم روز تلاش می کرد.
ب: کسی که بیشتر بر انجام مستحبات اهتمام می ورزید.
ج: کسی که دوستی با اهل بیت علیهم السلام را بیشتر اظهار می داشت.
د: کسی که بیشتر در حق مردم مواسات و همراهی داشت.

۶. تعبیر "حق را پوشاندند با آن که واضح بود!" برای کدام

دسته از افراد به کار رفته است؟

- الف: کسانی که بعد از پیامبر اکرم ﷺ با علی ؓ بجنگند.
ب: کسانی که در زمان پیامبر اکرم ﷺ با ایشان جنگیدند.
ج: خرید و فروش کنندگان حکم قاضی
د: کسانی که در زمان پیامبر اکرم ﷺ با علی ؓ جنگیدند.

۷. عذاب کدام گروه با منافقین و در درک اسفل جهنم است؟

- الف: افرادی که در حق اهل بیت علیهم السلام ظلم می کنند.
ب: افرادی که در حق فرزندان خود ظلم می کنند.
ج: افرادی که ظلم دشمنان اسلام را می پذیرند.
د: ب و ج

۸. پیامبر اکرم ﷺ در عبارت " مَوَدَّةٌ فِي الْقُرْبَى " منظور از کلمه ی " قُرْبَى " را چه چیزی دانسته اند؟

- الف: تمام خانواده ی پیامبر اکرم ﷺ
ب: تمام مؤمنین به پیامبر اکرم ﷺ
ج: اصحاب و نزدیکان پیامبر اکرم ﷺ
د: اهل بیت پیامبر اکرم ﷺ

۹. امام رضا ؑ به نقل از رسول اکرم ﷺ چه چیزی را بهای بهشت دانسته اند؟

- الف: اخلاص در عمل
ب: گفتن "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" با اخلاص
ج: تواضع و فروتنی
د: همه ی موارد

۱۰. بنا بر فرمایش امام رضا ؑ، تکذیب معراج مساوی با چیست؟

- الف: تکذیب پیامبر اکرم ﷺ
ب: خارج شدن از دین
ج: ورود به جهنم
د: گزینه های الف و ب

مخاطب گرامی؛

امید است با انتقادات و پیشنهادهای ارزنده‌ی خود، ما را
در ارائه‌ی خدمات بهتر یاری فرمایید!

تلفن تماس: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۹

مشخصات

نام و نام خانوادگی: .....

نام پدر: .....

تاریخ تولد: .....

مقطع تحصیلی: .....

استان: .....

شهرستان و شهر: .....

تلفن ثابت: .....

تلفن همراه: .....

نشانی کامل پستی:

.....
.....

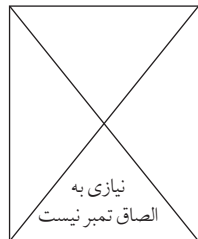
پاسخنامه‌ی گوهر کلام شماره‌ی ۲۷

(ویژه‌ی کتاب "۶۳ جرعه نور")

ردیف	الف	ب	ج	د
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				

ردیف	الف	ب	ج	د
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				

فرستنده:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
کد پستی:.....

پست جواب قبول

هزینه‌ی پستی بر اساس قرارداد
شماره‌ی ۹۱۷۳۴-۲۱۵ پرداخت شده است.

طرف قرارداد: اداره‌ی امور فرهنگی آستان قدس رضوی
شماره‌ی صندوق: ۹۱۷۳۵-۳۵۱
تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۹

سخن شما:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

